

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/173/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618204300
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6618204300.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom: Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, proti žalovanému: S. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: S. W. XX, XXX XX S. W., zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom: Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, o zaplatenie 34 807,17 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 5Csp/157/2018-89 zo dňa 14.októbra 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd ako súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 34 817,17 Eur, úroky vyčíslené za obdobie do 19.09.2018 vo výške 4 319,46 Eur, úroky z omeškania vyčíslené k 24.08.2018 vo výške 3 568,69 Eur, bežný úrok z úveru vo výške 5,49% zo sumy 34 817,17 Eur od 20.09.2018 do zaplatenia a úrok z omeškania úveru vo výške 3% zo sumy 34 807,17 Eur od 20.09.2018 do zaplatenia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca uzatvoril so žalovaným S. N. a spoludlžníkom L. N. dňa XX.XX.XXXX zmluvu o Americkej hypotéke číslo zmluvy XXX/XXXX/XXSU, na základe ktorej im poskytol bezúčelový spotrebný úver zabezpečený nehnuteľnosťou vo výške 45 000,- Eur. Žalovaní sa zaviazali úver splácať 237 splátkami, pričom splátku 1. až 236. po 307,67 Eur a poslednú splátku v poradí 237. vo výške 305,67 Eur. Dlžníci porušili zmluvu o úvere tým, že nesplácali úver v súlade so zmluvou, preto boli listom zo dňa 15.01.2015 vyzvaní na splatenie záväzku vo výške 1 245,83 Eur, najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy. Zároveň boli upozornení podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov), že pokiaľ nebude nezaplatená dlžná čiastka uhradená v stanovenom termíne, vyhlási žalobca úver za predčasne splatný. Ku dňu 19.09.2018 pohľadávka žalobcu bola vyčíslená na sumu 42 695,32 Eur, v ktorej bola zahrnutá istina vo výške 34 807,17 Eur, nezaplatený úrok vo výške 4 319,46 Eur a nezaplatený úrok z omeškania vo výške 3 568,69 Eur. Žalobca listom zo dňa 01.10.2015 vyhlásil úver za predčasne splatný. Pohľadávka ku dňu 29.09.2015 bola vyčíslená na sumu 39 448,36 Eur. Z písomného podania označeného ako posledná výzva pred zosplatením zo dňa 15.01.2015 vyplynulo, že v tom čase už boli žalovaní v omeškaní z viac ako trocha splátkami, a to za september až december 2014.

2. Okresný súd nárok žalobcu posúdil podľa § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko poskytnutý úver považoval za spotrebiteľský úver. Úverovú zmluvu posudzoval aj z hľadiska zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Žalobou uplatnený nárok žalobcu zamietol v celom rozsahu z dôvodu premlčania nároku na základe dovolania sa premlčania žalovaným s poukazom na § 101 Občianskeho zákonníka a § 103 Občianskeho zákonníka. Z poslednej výzvy pred zosplatením zo dňa 15.01.2015 vyplynulo, že žalovaný bol v omeškaní s viac ako tromi splátkami s dlžnou čiastkou k 15.01.2015 vo výške 1 245,83 Eur. K vyhláseniu úveru za predčasne splatný došlo až 01.10.2015 s vyčíslením dlžnej sumy k 29.09.2015 vo výške 39 448,36 Eur. Okresný súd mal za to, že premlčacia doba nezačala plynúť od zosplatenia, ale už od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo žalobcu žiadať predčasné splatenie. V danom prípade nebola zaplatená riadne a včas v plnej výške splátka splatná dňa 27.09.2014 a odvtedy začala plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovaných, ktorá uplynula najneskôr dňa 27.09.2017. Žaloba bola podaná na súd až 25.09.2018. Bola tak podaná po uplynutí premlčacej doby, a keďže žalovaný sa premlčania dovolal, súd žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na úspech žalovaného v konaní.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. S rozhodnutím súdu nesúhlasil s dôvodu, že zmluva o úvere medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená podľa § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a v zmysle § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba 4 roky. Podľa názoru žalobcu mal súd v danom prípade aplikovať Obchodný zákonník, keďže aj zmluva o úvere bola uzatvorená podľa Obchodného zákonníka. Pohľadávka by sa tak premlčala najneskôr dňa 27.09.2018, pričom žalobca podal žalobu dva dni pred uplynutím premlčacej doby, a preto pohľadávku nepovažuje za premlčanú. Navrhol zrušiť rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správny a priznať žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania. S názormi žalobcu uvedenými v jeho odvolaní sa nestotožnil a poukázal na začatie plynutia a plynutie premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1, 2 CSP), bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vo výroku vecne správne.

8. Predmetom posudzovania odvolacím súdom je posúdenie otázky premlčania na základe námietky premlčania vnesenej v súdnom konaní žalovaným. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že na premlčanie práva žalobcu vyplývajúce zo zmluvy o Americkej hypotéke uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 24.09.2010 je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a nie Občianskeho zákonníka.

9. Zmluva o Americkej hypotéke bola uzavretá v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka dňa 24.09.2010. Z vymedzenia konkrétneho ustanovenia Obchodného zákonníka vyplýva, že ide o zmluvu o úvere, ktorou sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Aj keď zmluvy o úvere patria pod tzv. absolútny obchod a časťou Obchodného zákonníka upravujúcou obchodné záväzkové vzťahy sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere tak ako to vyplýva z ust. § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, neznamená to, že sa na vzťah medzi účastníkmi zmluvy nebude vzťahovať zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Tento zákon v zmysle § 1 ods. 2 sa vzťahuje na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky, alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky. Spotrebiteľom v zmysle § 2 písm. a) tohto zákona sa rozumie fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej

zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania. Zo zmluvy o Americkej hypotéke je zrejmé, že dlžníci (v tomto prípade aj žalovaný) nekonali pri uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania, preto je potrebné ich považovať za spotrebiteľov, na ktorých sa vzťahujú právne predpisy o ochrane spotrebiteľa. V danom prípade žalobca dostatočným spôsobom nezohľadňuje skutočnosť, že ide o spotrebiteľský vzťah, kedy tento vzťah je limitovaný právnymi normami spotrebiteľského práva, predovšetkým ustanovením § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

11. V kontexte uvedeného niet žiadneho dôvodu na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom, prečo podriaďiť spotrebiteľský právny vzťah ustanoveniam Obchodného zákonníka, a to i s poukazom na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý s účinnosťou od 01.04.2015 výslovne stanovil, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka i keď by sa mali použiť normy obchodného práva. Bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod, treba právne vzťahy založené spotrebiteľskými zmluvami, ktorých predmetom je poskytnutie úveru, posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a nie podľa všeobecnej právnej úpravy obsiahnutej v obchodnom zákonníku.

12. Aj keď sa odvolací súd nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že na danú vec bolo potrebné aplikovať aj ustanovenia zák. č. 129/2010 Z.z. (vzhľadom na to, že tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru a hypotekárny úver podľa § 1 ods. 3 tohto zákona spotrebiteľským úverom nie je) neznamená to, že by ďalšie posúdenie začatia plynutia premlčacej doby a jej skončenie tak, ako to posúdil okresný súd nebolo správne. Vzťah medzi žalobcom a žalovaným založený zmluvou o Americkej hypotéke je potrebné považovať za spotrebiteľský vzťah, nakoľko ide o právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, a preto na daný vzťah je vždy potrebné prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to aj pre prípad posúdenia námietky premlčania (aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva).

13. Obchodný zákonník má povahu lex specialis vo vzťahu k všeobecnému predpisu lex generalis, ktorým je Občiansky zákonník. Z tohto dôvodu zmluvu o úvere (a to aj o hypotekárnom úvere) pokiaľ ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom je potrebné považovať za spotrebiteľskú.

14. Aj najvyšší súd už riešil otázku vzťahu právnej úpravy premlčania podľa Občianskeho a Obchodného zákonníka v prípade (dodávateľom) uplatneného nároku na plnenie (proti spotrebiteľovi) z právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. V rozhodnutí z 25. januára 2011 sp. zn. 5MCdo 20/2009, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 36/2013, najvyšší súd zaujal právny záver, že obsahom zmluvy, ktorá spĺňala všetky znaky typovej zmluvy, nesmie byť zmluvné ustanovenie, v zmysle ktorého sa na premlčanie uplatní Obchodný zákonník. Toto ustanovenie spôsobuje totiž nepriaznivejšie postavenie spotrebiteľa, lebo Občiansky zákonník upravuje kratšiu (trojročnú) premlčaciu dobu, s uplatnením Obchodného zákonníka je ale spojená dlhšia (štvorročná) premlčacia doba.

15. V rozsudku z 21. apríla 2015 sp. zn. 3MCdo 14/2014 najvyšší súd poukázal na § 261 ods. 3 písm. d/, § 387 ods. 1, § 397 ods. 1 Obchodného zákonníka, ďalej § 52 ods. 2, § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka a napokon § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Konštatoval, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Tento rozsudok najvyššieho súdu bol napadnutý ústavnou sťažnosťou, ktorú Ústavný súd SR odmietol uznesením z 12. apríla 2016 sp. zn. III. ÚS 194/2016 ako zjavne neopodstatnenú. Obsahovo identické

právne závery, zaujal najvyšší súd aj v iných skutkovo a právne obdobných veciach (viď rozsudky z 28. mája 2015 sp. zn. 8MCdo 13/2014 a z 26. novembra 2015 sp. zn. 4MCdo 17/2014).

16. Daná (takmer identická) právna otázka v kontexte s navrhovanou potrebou vyriešenia odklonu rozdielnych rozhodnutí najvyššieho súdu, bola podrobne rozobratá aj v uznesení najvyššieho súdu zo 14. septembra 2017 sp. zn. 3Cdo 87/2017. Najvyšší súd v nej uviedol, že "nemá dôvod spochybňovať názor žalobcu, že úver je tzv. absolútnym obchodom a že naň dopadá tretia časť Obchodného zákonníka. Zároveň je však potrebné mať na zreteli, že úverová zmluva vykazuje aj znaky spotrebiteľskej zmluvy. Súdna prax považuje obdobné právne vzťahy vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy za typické občianskoprávne (spotrebiteľské) vzťahy. Účastníkmi týchto vzťahov sú obchodník (poskytujúci úver v rámci svojho predmetu činnosti) a spotrebiteľ (ktorý prijíma úver na svoju osobnú spotrebu); ide tu teda o typické občianskoprávne vzťahy. Vzhľadom na to je v plnom súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa požiadavka, aby v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva, bola (aj z hľadiska premlčania, dĺžky premlčacej doby a jej plynutia) aplikovaná právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku". Pre správnosť aplikácie občianskoprávnej premlčacej doby v absolútnych obchodoch majúcih zároveň spotrebiteľský charakter poukázal na rozhodnutie ústavného súdu z 19. júna 2013 sp. zn. I. ÚS 402/2013. V súvislosti s povahou úverovej zmluvy za spotrebiteľskú vychádzal z obsahu smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986, ktorá klienta úverového vzťahu, ktorému je úver poskytovaný, sama definuje označením „spotrebiteľ“.

17. Obdobné závery boli prijaté aj v rozhodnutí najvyššieho súdu z 29. mája 2018 sp. zn. 8Cdo/119/2017.

18. Pokiaľ žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania, súd prvej inštancie bol povinný na takúto námietku prihliadnuť. Ak sa totiž dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať, tak ako to vyplýva z ust. § 100 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na prednostné použitie ustanovení Občianskeho zákonníka, okresný súd správne posúdil premlčaciu dobu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Do úvahy tak neprípadá posúdenie premlčacej doby 4 roky v zmysle § 397 Obchodného zákonníka. Žalobca v odvolaní namietal len tú skutočnosť, že sa mal v danom prípade aplikovať Obchodný zákonník a nie Občiansky zákonník, preto sa odvolací súd zaoberal len plynutím premlčacej doby. Odvolací súd sa s jeho názorom nestotožnil a rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) a žalovanému ako úspešnej strane v odvolacom konaní priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

20. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).